

Biblioteket i Älvsbyn med vår Forskarhörna och Forskargrotta. Öppet Hus måndagar 16.30-18.30 samt onsdagar 13.00-15.00.

~~~~~

Hej mina forskarvänner.

Tiden rullar på, vi är nu inne på år 2013. Börjar med att:

Årsmötet blir som planerat den 4 mars.

Då håller vi till i Fluxens matsal, men glöm inte att anmäla er, det måste ni för att vi ska kunna beställa förtäringen. Vi kommer att skicka ut kallelse tillsammans med inbetalningskortet för årets medlemskap.

Älvsby kyrka firar ju 200 år, firandet pågår hela året.

Vi ska medverka, bland annat med en utställning på gamla bilder från Kyrkområdet. Mer om det på sid 2.

Denna gång har vi utökat vårt "Byablad".

Vår medlem Börje Öhman har skrivit ner några skildringar som vi får ta del av. Börjes ide att sprida kunskap om hur mord och andra hemsgheter bedömdes och straffbelades i slutet av 1800-talet och en bit in på 1900-talet. Här kommer den första Hemsgheten: "Av hastigt mod". En sannskildring från Kilkok i Jokkmokks socken. Ytterligare skildringar i kommande nummer.

I ett tidigare "Byablad", närmare bestämt nr 3/2011, så hade Margaretha Johansson en artikel om Emigrantforskning. Vi lovade återkomma med fortsättning, det blev fördröjt, Margaretha har gått en utbildning. Nu har hon skrivit en fortsättning i detta nummer. Har ni inte kvar tidningen så finns den i forskarhörnan och även på vår hemsida, logga in under: "om föreningen för medlemmar". Under styrelsen, information för medlemmar samt protokoll, gå vidare där och logga in. Där finns alla nummer av Byabladet.

Inför årsmötet vill jag passa på och berätta att jag har sagt ifrån mej mitt ordförande uppdrag. När vi startade vår förening var problemet att få en ordförande, efter många övertalningar och funderingar åtog jag mej uppdraget. Det har jag inte ångrat. Det har varit intressant, lärorikt, stimulerande och roligt på alla vis. Fått lära känna så otroligt många trevliga och fina människor. Men en ordförande ska inte sitta för länge, nu känner jag att föreningen behöver nya krafter.

Vi har en kunnig, duktig och entusiastisk medlem som lovat ställa upp, Carin Blom. Min glädje inombords är svår att beskriva. Det är med varm och sann glädje jag kommer att överlämna klubban på årsmötet. Jag kommer inte att lämna föreningen, jag har fått lov att fortsätta med att skriva "Byabladet", och i övrigt ställer jag upp i det jag orkar och kan.

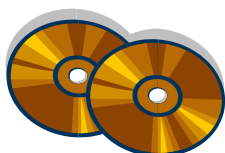
Kanske jag hinner fortsätta på min egen släktforskning också.

Forskarhälsningar från Gun

Innehåll:

	sidan
Forskarhörnan	2
Nytt forskningsmaterial	2
Studieplaneringen.....	2
"Av hastigt mod", en sann historia av Börje Öhman	3
Emigrant forskning, fortsättning Margaretha Johansson	14
Gamla bilder (svar från föreg nr) ..	16
Gamla bilder	17

2 st Nyinköpta CD-skivor

Nya CD:n ”Dödboken 1901-2009” och Selets bruk, finns nu i Grottans datorer.

Selets bruk har Bodens/Överluleå Forskarförening tagit fram och säljer för 150:-

Har ni kollat nya utgåvan av ”Dödboken 1901-2009”?

Vi har några ex till ett förmånligt medlemspris: 460:-

Ring Gun Jonsson 070-320 77 56 eller 0929-124 62.

Forsknings-material

Ancestry finns i grottan på båda datorerna. Det är ett ”de Lux abonnemang” så du kan söka i alla deras register.

Kom ihåg att funktionen Medlemsträd inte är lämplig att använda på dessa två datorer.

Lycka till med din ”Amerika-forskning”!

SÅNG TILL ÄLVSBYN.

Vårt Älvsbyn vår hembygd på skönhet så rik,
i sång dig vår hyllning vi skänka!
Här skogarna bjuda på vildmarksmusik,
som stjärnögon sjöarna blänka,
Små skogsbäckar hasta mot älven i språng,
med stenar och tuvor de leka,
och toner från forsarnas dånande sång
mot branten av sydbergen eka.

Vi älska dig Älvsbyn, vår hembygd så kär,
du Norrbottens pärla den klara!
Bland bygder på jorden du kärast oss är
och alltid oss kärast skall vara.
Och förer oss livet till främmande ort,
om gamla vi äro, om unga,
till dig och om dig vi dock skola alltfört
de vackraste visorna sjunga.

Viktor Sjöstedt

Verksamhetsårets planerade cirklar/kurser

Den 23 januari började en studiecirkel för nybörjare i Släktforskning. Den blev snabbt fulltecknad och kommer att pågå sex onsdagar mellan 18 och 21.

Älvsby Kyrka fyller 200 år

Under hela året 2013 pågår firandet.

Församlingen samt kommunen har tänkt fira detta ordentligt. Höjdpunkten blir de två sista veckorna i juli och då särskilt helgen 27-28 juli. Älvsbyns Forskarförening kommer att delta i firandet på olika sätt under året. Det blir bildvisning och historiska tillbakablickar.

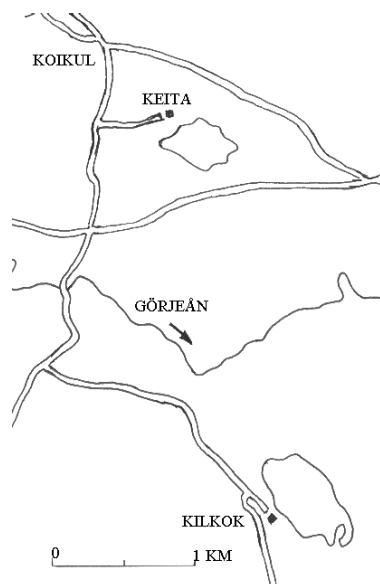
Om du som medlem i Forskarföreningen känner att du vill delta på något sätt så är du välkommen att kontakta Gun Jonsson eller någon i styrelsen. Vi är nu i full gång med alla förberedelser.

*Man vet inte
vad man kan,
förrän man
har försökt.*

...av hastigt mod !

En sannskildring från Kilkok i Jokkmokks socken
Av Börje Öhman Bredsel.

Den 31 maj anno 1894 anmodade Länsstyrelsen i Luleå telegrafiskt till kronolänsmanskontoret i Nederluleå, att efterspana och häkta och till länsfängelset införpassa, Åboen Erik Johan Johansson från Kilkok i Jokkmokks socken, såsom skälig misstänkt för dråp av Viktor Karlsson från samma by.

Johansson anhölls i Sunderbyn. I närvaro av fjärdingsmannen O. Ekström och C. E. Östling företogs nu förhör angående saken, varvid Johansson berättade:

Att han den 23 eller 24 i denna månad, vilkendera dagen kunde han ej säkert erinra sig, omkring kl 8 eller 10 på förmiddagen kommit gående i närheten av åboen Viktor Karlssons gård i Kilkok för att söka rätt på sin häst, vilken sprungit bort. Han såg då Karlsson stå och tälja timmer. Ungefär på ett avstånd av omkring 50 meter hade han ropat till Karlsson och

frågat, om denne sett till hans häst, varpå han fått det svaret, att hästen gått åt ett visst håll. Utan att vidare träffa Karlsson eller samtala med honom hade Johansson gått åt det håll som anvisats. Då han sedermera återkommit till sin bostad ledande hästen, hade en son vid namn Otto, kommit ut emot honom och under gråt omtalat, att Viktor Karlsson anträffats illa slagen och mycket sjuk. Han hade nu blivit mycket förvånad, då han så kort tid förut sett honom frisk och färdig.

På eftermiddagen samma dag begav han sig till Karlssons bostad och iakttog då, att Karlsson var blodig vid ena örat och hade en knut i pannan, men att Karlssons hustru inte nu tillät honom att få tilltala Karlsson. Johansson stod just ifärd med att resa ner till häradshövding V. Proshwitz i och för utlösande av handlingar i en angelägen process, som han förehavt. Den 25 maj begav han sig iväg från sitt hem, i sällskap med sin dotter, som han lämnade i Harads. I Harads fick han vänta på lägenhet neråt, så att inte förrän på aftonen den 28 maj hade ankommit till Sunderbyn. Han hade då fått löfte att först denna dag erhålla sina papper, varför han, sedan han natten emellan den 28 och 29 legat i Luleå Gamla stad, begivit sig till Luleå stad och där uppehållit sig tills han åter rest ut till Sunderbyn för att erhålla sina papper, på vilka han fortfarande väntade, då han där anhölls.

Sedermera fick han veta av en person, som kommit nedresande och med vilken han sammanträffat, att Karlsson som vid hans avresa från hemmet levde, numera hade avlidit. På det bestämdaste förnekade han all vidare vetskap om ifrågavarande sak, ävenså att han skulle ha förövat något våld mot Karlsson. På tillfrågan, förklarade Johansson, att han aldrig haft några stridigheter ihop med Karlsson, men väl varit något osams med hans hustru, som alltid brukat vara svår och trätlysten. Tillade vidare att, ”Karlsson kanske genom våda själv hade fallit på sin yxa och tillfogat sig skada”, eller, enligt hans förmenande, ”antagligen av sin egen hustru blivit bragt om livet”.

Angående sina levnadsomständigheter uppgav Johansson att han, som var född den 23 juni 1841 i Kilkok inom Jokkmokks socken, där var åbo på ett av Bodträskfors Aktiebolag tillhörigt hemman.

Hans föräldrar, fadern Johan Eriksson född i Dalarna¹, modern Brita Kristina Johansson² var från Måttsund, men numera var båda döda. Dessa hade förut innehaft samma hemman. Han hade vistats i föräldrahemmet hela sin livstid, med undantag av omkring 10 år, då han arbetat upp ett nybygge vid namn Keita i föräldrahemmets närhet. Där hade han försörjt sig med hemmansbruk och skogskörslor. För omkring 30 sedan hade han ingått äktenskap med sin ännu levande hustru. Hade fem barn i livet, därav sonen Otto omkring 19 år gammal, dottern Maria 16 år gammal och en äldre dotter, gift med en person vid namn August Sandström, också för närvarande hemmaboende; samt att han var i någorlunda goda ekonomiska omständigheter.

”Då inte mer förekom, blev Erik Johan Johansson, vilken i enlighet med Länsstyrelsens order förklarats skyldig träda i häkte, i avbidan på rannsaking inför vederbörlig domstol, under vård av fjärdingsmanen O Ekström, införpassad till cellfängelset i Luleå”.

Den 20 juni 1894 upptogs ranssakan vid Jokkmokks lappmarks tingslag med anledning av Viktor Karlssons död. Kronolänsmannen John Norle'n i egenskap av åklagare och den tilltalade Erik Johan Johansson från Kilkok, som inställdes av fänggevaldigen A. Hällgren från Luleå.

Åklagaren som den 28 maj infunnit sig i Kilkok för att underrättas om dödsfallet hade fått sig berättat av närvarande personer att Johansson nyligen avrest från hemmet i ett ärende men ännu inte återkommit. Försättningsvis fick han veta att omkring klockan 8 på morgonen den 23 maj hade Johansson begivit sig i riktning mot Viktor Karlsson gård, som låg alldeles i närheten, för att söka rätt på sin häst som försvunnit. Han hade då påträffat Karlssons hustru, Kajsa Magdalena Israelsdotter, men av henne inte fått upplysning om var hästen kunde vara.

Johansson hade då utfarit i svordomar och hotelser om våld om inte hustrun ville lämna några upplysningar om var hästen hade uppehållit sig. Hon hade då svarat att hon inte visste detta men anmodat honom att fråga hennes man, vilken uppehöll sig ungefär 8-10 famnar i sydlig riktning från bostaden sysselsatt med att tälja byggnadsvirke. Nu gick Johansson fram till Karlsson och ställde samma fråga. Karlsson svarade då att hästen kort förut varit inne på hans ägor men därefter blivit bortjagad. Johansson blev då mycket uppbragd och for ut i hotelser mot Karlsson för att hästen hade jagats bort. I foglig ton svarade Karlsson att han tyckte Johansson var orättvis och häftig. Ytterligare förbittrad hade Johansson fattat en s.k. spak och tillfogat Karlsson tre slag, varav 2 slag i huvudet, så att Karlsson störtat till marken. Johansson hade därefter kastat spaken ifrån sig och sprungit in i den närliggande skogen, eller varifrån han sedermera efter några timmar återkom, ledande den försvunna hästen.

Johansson hördes nu om sina levnadsomständigheter och förutom vad som sagts i polisförhøret tillades, att Johansson aldrig gått i skolan men hade undervisats i läsning och skrivning, dels av sina föräldrar men även av en, i Kilkok boende, gammal skollärare. Här återupprepas att fadern skulle vara från Dalarna men att modern nu var från Svartlå i Överluleå socken. (Anm. Detta att fadern skulle vara från Dalarna förfaller ej vara korrekt) Att föräldrarna befunnit sig i välbärgad ställning och haft anseende som fromma och gudfruktiga personer. Att han haft två systrar, av vilka den ena var gift och bosatt i Kettisträsk men att den andra system, som numera var död, varit gift med Viktor Karlsson i Kilkok i hans första äktenskap.

Johansson fortsatte att omtala att han hela sin livstid aldrig varit tilltalad för brott eller straffad i annan mån än att han av Jokkmokks lappmarks tingslags häradsrätt, under innevarande år, ådömts böter för olaga hötäkt.

Johansson förnekade alltjämt brottet och på rättens frågor svarade Johansson att när han tillika hustrun och hemmavarande barnen den 23 maj klockan sju på morgonen gått ut för att verkställa plantering av potatis så upptäckte han att hästen, som var utsläppt på bete inom en inhägnad, ej längre fanns kvar. Johansson tillsade då husfolket att vänta inomhus medan han, medtagande ett par tömmar, gick för att uppsöka hästen. När hästen ej stod att finna, blev han varse Karlsson, som stod ca 30 alnar bort och täljde byggnadsvirke. På ett litet avstånd från Karlsson tillfrågades denne om han visste var hästen befann sig. Karlsson svarade att han sett hästen begiva sig mot öster. Johansson sade sig då via ett så kallat led, skyndsamt begivit sig åt öster, för att om möjligt hinna upp hästen, som han efter ett par timmars letande så småningom hittade vid en norr om Kilkok rinnande å, kallad Görjeån.

*En skenande häst som slutade med en så tragisk händelse.
En akvarell. av Börje Öhman.*

Efter ca 3 timmar återkom han till Kilkok med hästen. Johansson menade att hans samtal med Karlsson endast varade några ögonblick och att han hade uppträtt otålig och "liksom hetsig" vilket förorsakats av att han hade trott att Karlsson, såväl som hustrun och barnen, väl hade reda på var hästen kunde finnas, men inte sagt något. Johansson menade att det ställe där Karlsson befann sig kunde inte synas från Johanssons hem. Av de personer som veterligen hade funnits i Kilkok hade de utgjorts av Karlsson, hans hustru och minderåriga barn samt en garveriarbetare vid namn Lundkvist från Älvsbyn, som var i tillfälligt arbete hos Karlsson, svaranden, hans hustru, och husfolk jämte en svärson som hette August Sandström. Svaranden menade att Karlssons hustru velat påstå att det var svaranden som hade misshandlat Karlsson, men han hade inte av denna smädelse blivit särskilt gripen eftersom han var van att av henne lida smälek och även varit utsatt för otidigheter.

Johansson hade efter hemkomsten ätit en måltid och därefter verkställt potatissättningen till omkring vid 2-tiden på dagen. Nu begav han sig till Karlssons bostad för att få kännedom om hans tillstånd. Karlsson var då liggande och hade ett märke som efter våld i pannan, samt att blod flutit från högra örat. Johansson hade nu uttryckt en undran över att Karlsson var misshandlad. Karlsson hade då sagt "de säga, att du har slagit mig". Eftersom Johansson befarade att hans besök skulle förvärpa Karlssons tillstånd så varade besöket endast ca 15 minuter. Inga andra personer än svaranden, Karlsson, samt dennes små barn hade varit närvarande i rummet. När Johansson senare på aftonen gjorde ett nytt besök, jämväl något av hans egna barn, så var husfolket jämte en från Keita förut anländ person vid namn Vestin, närvarande. Karlssons hustru hade nu uppträtt mycket häftigt mot honom. Nu fick han ej träffa Karlsson och kunde inte avgöra hans tillstånd.

Nästa dag, på fredag, avreste Johansson från Kilkok till Harads tillsammans med sin dotter som skulle förberedas för sin första nattvardsgång. Därefter hade han begivit sig till Nederluleå.

Johansson sade sig ha strängt hållit sig till sanningen och att de skador som orsakat Karlssons död måste ha tillfogats av annan person. Det var inte omöjligt att hans egen hustru hade gjort detta eller att något hade fallit ned, eller att han själv fallit och stött huvudet mot något hårt. På en fråga om Karlsson hade befunnit sig på öppen plats och under bar himmel där han stod, medgav Johansson att så var fallet, men kunde likväl ej förklara hur det i så fall kunde vara möjligt att något tyngre föremål hade fallit ned på Karlsson.

Åklagaren begärde nu vittnesförhör med Sofia Albertina Isaksson från Porsi och extra provincialläkaren Teodor Wolf. Åklagaren anhöll även att Viktor Karlssons hustru Kajsa Magdalena och svarandens son, Nils Otto Eriksson, skulle upplysningsvis höras.

Sofia Albertina Isaksson. Den 23 maj på kvällen, då vittnet uppehållit sig i en ungefär halv mil bort belägen by, kallad Koikul, hade Karlssons hustru anlant med underrättelsen att hennes man samma dag på morgonen blivit illa misshandlad och anhållit att någon person måste komma till Kilkok för att biträda henne i vården av maken. Hustrun omtalade då att en person kallad Vestin som hon förut på dagen hämtat från Keita till Kilkok, kort före hennes avlägsnande, hade begett sig till svarandens bostad och visste nu inte om han skulle återvända. Vittnet hade nästa dag begivit sig till Karlssons hem i Kilkok och där samtalat med Karlsson, som var sängliggande, och uppgav sig vara mycket sjuk. Karlsson hade då berättat följande:

När han på morgonen dagen förut iakttagit svarandens häst gå och beta på hans ägor försökte han driva den västerut in på svarandens ägor men hästen sprang åt öster så att han inte vidare kunde se var den försvann. Sedan han återkom till bostaden gick han iväg ett stycke därifrån, omedelbart utom Kilkoks inhägnade område, där han sysselsatte sig med att tälja byggnadsvirke. Strax därefter anlände svaranden och på Karlssons svar om vart hästen försvunnit, började han svära och utfara i otidigheter mot Karlsson. Denne sade då att hans häst finge beta var som helst inom Kilkoks område, blott han ej kom på Karlssons ägor. Svaranden blev nu ännu mera uppbragt och överhopade Karlsson med okvädesord och allehanda tillmälen. Karlsson sade då att ”du har alltid varit orättvis och det är du än och det är det enda du duger till”. Svaranden sade då ”du ska få se vad jag duger till” och tog upp en stake eller s.k. timmervreda och tilldelade Karlsson tre slag, varav det första träffade högerhandens utsida men de andra träffade Karlsson i huvudet med sådan våldsamt att han störtade till marken. Här förblev liggande till dess svarandens son Nils Otto, och svarandens svärson August Sandström infann sig. Efter att ha fuktat honom med kallt vatten, bars han in bostaden. Vittnet tvivlade nu på att svaranden misshandlat honom. Karlsson svarade ”Herre, liksom jag inte skulle veta att han slog mig”. Han visade då sin högra hand vilken var mycket uppsvälld och då Karlsson under samtalets gång klagade över smärtor i huvudet hade vittnet skjutit undan en bindel som satt runt huvudet och kunde då se att han hade ett tydligt märke efter slag i pannan.

Under hela besöket hade husfolket varit närvarande och Karlsson hade varit vid full sans och uttalat sig utan inflytande av andra, varför vittnet uppfattade hans berättelse som fullt sanningsenlig.

Vittnet begav sig nu till svarandens bostad. Johansson syntes till en början inte till men efter en stund kom han in från en kammare och gick till köket, där vittnet satt. Vittnet sade då att hon misstänkte att det var svaranden som hade förövat misshandeln. Johansson genmälde då att han brydde sig inte så mycket om detta då han sedan en tid tillbaka varit van att bli beskylld för att hava ”dräpigt, horat och stulit”. Johansson frågade nu om Karlssons tillstånd och vittnet upplyste att han var mycket sjuk. Johansson sade sig då velat ytterligare besöka honom om inte Karlssons hustru vore ”så ond och oförsämd” emot honom.

Vittnet hade nu frågat svaranden om han tyckte att Karlsson var en sanningsälskande och pålitlig man och på detta svarade Johansson att honom veterligt hade han aldrig brukat tala osanning. Vittnet undrade då, när Karlsson angav honom för att ha blivit slagen, varför inte detta var sant. Johansson menade att det kanske var hustrun som av illvilja intalat honom att säga så, därför att hon själv hade tillfogat honom skadorna i huvudet, vilket han senare inte strängt vidhöll.

Det kunde även vara så att Karlsson när han blev anropad av svaranden blev så rädd att han fallit och därvid råkat skada sig. Vittnet hade nu själv på brottsplatsen sett timmervredan som varit ungefär 4 alnar lång och två till tre tum i genomskärning, samt av sådan tyngd att en kvinna med hustru Karlssons kroppskrafter, inte kunnat slå tre på varandra slag med sådan kraft, att de kunnat åstadkomma skadorna på Karlssons huvud. Hon hade även sett att det inte fanns något föremål som skulle vara kastat eller nedfallet. Johansson hade då sagt att om han vetat sig skyldig till dådet skulle han gärna betala 400 eller 500 kronor, mot att Karlsson inte ville göra sak av misshandeln.

Rätten frågade nu Johansson hur det kunde komma sig att han trott att Karlsson skulle ha fallit av rädsla vid hans tillrop. Johansson sade då att han inte kunde minnas att han fällt något sådant yttrande men erkände i övrigt vittnesmålet.

Theodor Wolf. På budskickning den 24 maj hade vittnet avrest till Kilkok dit han ankom följande dag vid middagstiden. Han hade anträffat Karlsson vid full sans men att han hade svåra plågor och liggande i det till bostaden hörande köket. Karlsson hade nu tillfrågats av någon av de närvarande vilka utgjordes av vittnet, Kronjägaren N.J. Sandström i Keita, L.E. Almkvist från Mellansjö, svarandens sonhustru jämte Karlssons hustru och hennes minderåriga barn, om vem som misshandlat honom. Karlsson sade då ”Johansson har slagit mig” varefter han avkunnade samma berättelse som till förra vittnet. Och så vitt kunde iakttagas var Karlsson under de varande omständigheterna obetydligt medtagen och avkunnade sin berättelse utan något inflytande av andra personer. Vittnet hade så undersökt platsen där misshandeln ägt rum och funnit platsen fullständigt öppen, samt iakttagit märken efter blod på det ställe där Karlsson blivit funnen. Vid den rättsmedicinska besiktningen och vid liköppning av Karlssons döda kropp visade det sig att skadorna i huvudet inte kunnat uppkomma genom att Karlsson fallit eller själv tillfogat sig något slag. Slagen hade varit särdeles kraftiga så han ansåg att hustu Karlsson omöjligen kunnat ha tilldelat dessa.

Kajsa Magdalena Karlsson. Hon hade den 23 maj på morgonen, efter det hon mjölkat kreaturen, i något ärende åter gått till ladugården, när hon fick se sin man sysselsatt med att från ägorna jaga bort Johanssons häst. I stället för att springa åt väster, sprang hästen mot öster. På vägen till ladugården träffade hon Johansson som under svordomar och otidigheter frågade var hästen befann sig. Hon svarade att hon inte hade tagit någon befattning med hästen men Johansson hade nu under otidigheter vänt sig till en minderårig son och frågat om denne kört bort hästen.

Hustru Karlsson bad honom nu vända sig till hennes man för att erhålla nödig upplysning angående hästen. Han hade nu blivit mycket ond och börjat skaka av vrede varpå han efter en omväg åt öster begav sig till Karlsson som var sysselsatt med att tälja byggnadsvirke. På Johanssons fråga sade Karlsson, att han drivit bort hästen men att han mot Karlssons vilja styrt kosan åt öster. ”Din tusan djävul, vad skall du gå och driva bort hästen min” sade Johansson och tillade att ”en annan dag ska jag driva alla mina kreatur in på dina ägor och den, som då skulle köra bort dem, skall jag vrida halsen utav”. Karlsson svarade då att ”du har alltid varit orättvis och det är det enda du duger till”. Johansson sprang nu in genom ledet under utrop att nu skulle han få se vad han dugde till, varpå han fattade en timmervreda och utdelade de förut omtalade slagen.

Hustrun fortsatte och berättade i stort vad hennes man redan gjort, dock med det tillägget att när Johansson den 23 maj besökte den sjuke och frågade vem som givit Karlsson skadorna och Karlsson inte orkat svara hade hustrun sagt ”vad behöver Ni fråga efter det, det måste Ni väl veta”.

Svaranden bestred hustru Karlssons berättelse som han ansåg vara uppdiknad från början till slut och endast tillkommen för att vältra skulden från sig själv eller för att hon skulle få tillfredsställt ett länge närt begär att skada svaranden.

Nils Otto Eriksson, tillika svarandens son och som den 23 maj på morgonen ungefär en halv timme efter det att fadern gått för att söka efter hästen, fått höra högljudda rop om hjälp från Karlssons bostad, hade av den anledningen begivit sig dit. Han anträffade då Karlsson liggande på marken något på höger sida med en lång spak under sig. I början var Karlsson alldeles stilla men sedan Eriksson fuktat honom med kallt vatten började han snarka, blinka med ögonen och hosta. När han återfått medvetandet frågade Otto honom vad som hänt, men kunde då inte få något svar. Härefter flyttades Karlsson till en mera bekväm liggplats och på en förnyad fråga sade Karlsson ”jaså är det du Otto” samt tillade att han var svårt sjuk.

Under tiden hade Karlssons hustru sprungit fram och tillbaka på gården och ropat på hjälp och sagt sig skulle skynda till Keita efter hjälp. Vittnet bad henne då komma fram för att se sin man, vilket hon skyndsamt gjorde. Hon slog sig ned vid honom och utropade ”Herre Jesus han är ju dräpen”, varpå vittnet frågade henne vem som slagit Karlsson. Hon svarade ”din pappa”, och då vittnet menade att det inte kunde vara möjligt tillade hon ”eller så är det väl du din tusan djävul”, varefter hon skyndade sig bort. En minderårig son till Karlsson kom nu till platsen och på en fråga av vittnet sade han att Johansson slagit Karlsson, vilket han hört av sin moder. Efter ca en halv timme kom vittnets syster till platsen och blev då av vittnet skickad att hämta sin make August Sandström, vilken vistades i svarandens bostad. Tillsammans bar de hem Karlsson. Vittnet sade sig ha varit närvarande när hans far besökte Karlsson på aftonen den 23 maj och berättade nu att hustru Karlsson hade varit ytterst häftig mot honom.

Svaranden sade sig erkänna att protokollet stämde med verkligheten.

Vittnesmålen upprepades och vidkändes av vittnena. Kajsa Magdalena och Nils Otto medgav att deras uppgifter stämde med protokollet. Härefter begärdes ersättning för inställelsen. Sofia Albertina Isaksson och änkan Karlsson fick 24 kronor vardera som skulle tillskjutas av allmänna medel.

Änkan menade att hon genom dödsfallet inte kunde försörja sig själv och sina 8 barn av vilka det äldsta var 14 år och yrkade att bli tillerkänd ersättning för den förlust som genom mannens död drabbat familjen, men var inte nu beredd att bestämma skadeståndsanspråket..

Kronojägaren Sandgren som varit kallad till detta mål hade inte ankommit. Åklagaren yrkade på att han skulle få böta för utevaro från tinget.

Utslag:

Sandgren fick böta 1 krona och 50 öre för sin utevaro. Målet framflyttades för vidare behandling till den dag som dom havanden bestämde. Sandgren skulle inställa sig mot ett vite av 50 kronor och skulle nu åter kallas av åklagaren.

Den tilltalade skulle i avbidan på fortsatt rättegång i häkte förvaras. Som ovan.

På Häradsrättens vägnar /Ernst Orstadius.

Den 10 juli 1894.

Protokoll hållet å urtima ting med Jokkmokks lappmarks tingslag i skolhuset i Jokkmokks kyrkby den 10 juli 1894.

Närvarande nämnd: Hemmansägarna Erik Fjällström i Vaikijaur och Lars Olof Ek i Smeds, samt förre länsmannen Johan Erik Ullenius i Notudden, gästgivaren Erik Johan Renman, snickaren Johan Petter Nilsson, kronojägaren Oskar Fredrik Björkman och skolläraren Josef Bernhard Högström, alla från Jokkmokks kyrkby.

Handläggningen av målet företogs av t.f. kronolänsmannen John Gustaf Vallen, varjämte den åtalade Erik Johan Johansson från häradshäktet hade avhämtats och inställdes.

Erik Johan Johansson förnekade enständigt att han gjort sig skyldig till brottet och menade ”att skulle han bli fälld mot sitt nekande, fast han var oskyldig, så skulle han med undergivenhet mottaga sin dom och utstå sitt straff samt anse det hela som en försynens vederläggning för de mer eller mindre orättfärdiga handlingar, som han under sitt liv kommit sig till last”.

Kronojägaren Nils Johan Sandgren från Keita var nu närvarande, bedömd ojävig och skulle under ed höras.

Nils Johan Sandgren berättade att avlidne Karlssons hustru på förmiddagen den 23 maj kommit inrusande i vittnets bostad och med jämmerrop och åtbörder, full av förtvivlan låtit förstå, att något fasansväckande hade tilldragit sig. På vittnets fråga hade hon omsider kommit sig för att omtala att hennes man blivit ihjälslagen av Erik Johan Johansson. När vittnet frågade hur det hade gått till så fortsatte hon under veklagan säga ”att hon hade åsett hur Johansson efter häftig ordväxling med hennes man, med anledning av att den bortjagade hästen, tilldelat maken tre slag, varav 2 slag träffat huvudet. Sedan hade han börjat springa, först baklänges, men efter att ha snavat, fortsatt springande in i skogen. När hon ilat fram till maken så låg denne orörlig på marken, blödande med ett sår i pannan. Hon blev härefter av sinnesskakning alldeles oförmögen och skyndade till vittnet för att få hjälp”.

När provinsialläkaren doktor Wolf, följd av Karlssons son Erik Magnus, var på väg till Karlssons bostad hade vittnet på deras begäran medföljt. Karlsson visade sig vara mycket medtagen men fullt redig. På frågor av Wolf och vittnet om vem som slagit honom, angav han svaranden, samt hade med fingret pekat mot dennes bostad och omtalat var platsen för dådet låg. Härpå relaterade Karlsson den händelse som förut beskrivits. Vittnet hade förut känt till att hustru Karlsson hade ett ojämt lynne, men inte kände till att det makarna emellan skulle råda några svårare stridigheter. Vittnet kunde intyga, att han som känt Karlsson under elva års tid och ofta haft med honom att göra, att han var en fridsam, pålitlig och i allt en sannfärdig man.

Protokollet blev uppläst och godkändes av vittnet som tillerkändes 22 kronor och 80 öre i ersättning för inställelse, att av allmänna medel förskottsvis utgivas.

Hustru Karlsson som även fanns vid rätten fick nu företräda. På en fråga om någon annan än hon varit åsyna vittne till händelsen uppgavs, att hennes tre barn, 14-åriga dottern Anna Vilhelmina, 10-åriga sonen Nils Petter samt 7-åriga sonen Gustaf Erik hade åsett händelsen och av dessa var det Anna Vilhelmina som stod närmast.

Åklagaren anhöll nu om anstånd med målet, för att komma i tillfälle att få som vittne åboen Per Olof Westin och inhysesmannen Lars Erik Almkvist, dels även Karlssons barn Anna Vilhelmina och Nils Petter, men de senare endast upplysningsvis hörda. I avbidan på fortsatt rannsakan skulle svaranden i häkte förvaras.

Den 30 Juli.

”Oaktat bevekande föreställningar att med uppriktig beklännelse lätta sitt samvete från den tyngande bördan av ett fortsatt nekande vidhöll Erik Johan Johansson allt fortfarande och visste ej med sig att han hade gjort något brottsligt”.

Med anledning av detta anhöll åklagaren vittnesförhör med åboen Per Olof Westin och inhysesmannen Lars Erik Almkvist, båda från Koikul, samt arbetaren Karl Olof Lundkvist från Murjek, varefter förkunnades att Karlssons barn upplysningsvis skulle höras.

Westin berättade att han genom kronojägare Sandgrens dotter blivit kallad att skynda till hjälp. Därefter hade han åtföljd av Karlssons hustru och vittnet Almkvist, hastigt begivit sig till Viktor Karlssons bostad. Där fann de honom liggande i sängen, utan sans som det syntes, illa slagen och misshandlad. Inte förrän på aftonen kunde de samtala med honom. Karlsson relaterade på nytt det redan sagda. Vittnet berättade att Johansson hade sagt att han gärna ville vara skyldig flera hundra kronor om bara det inträffade hade varit ogjort. Under förra vintern hade vittnet huggit timmer åt Karlsson och aldrig funnit honom bråkig eller våldsam, utan att han istället fått den uppfattningen om honom, att han var en fridsam och sanningsenlig person.

Almkvist återupprepade i stort vad förra vittnet hade sagt. Vittnet hade känt Karlsson alltsedan 1880 och ofta träffats, samt i Karlsson funnit en samvetsgrann, sannfärdig och fredlig person. Vittnet hade under lika lång tid känt Johansson och av honom fått den uppfattningen att han var ondsint och våldsam. Vittnet fortsatte med att nämna att Johansson hemma i vittnets bostad hade överfallit åbon Nils Erik Åström från Mo och upprepade gånger slagit honom i huvudet med ett s.k. hyvelträäd så att denne erhållit inte mindre än sju sår. Hade ej vittnet trätt emellan och hållit fast Johansson så skulle misshandeln ha lett till döden.

Lundkvist berättade att när han på förmiddagen den 23 maj i den åtalades kök sysslat med bokbinderiarbete åt denne, kunde höra att Johansson utdelade föreskrifter till husfolket om sättning av potatis. Han skulle först bara hämta hästen från beteshagen. Efter en stund hörde han att den åtalades hustru började ropa högljutt och skrika, varefter han skyndade ut och fick då höra larm och oväsen från Karlssons gård men endast kunde se Karlssons hustru och barn ute på gårdsplanen och kunde ej mera utröna vad som försiggick utan gick strax därpå åter till sitt arbete. När Johanssons familj efter arbetet med potatissättningen samlats till middag hade vittnet oaktat frågat vad som hade pågått och då fått undvikande svar. Först på aftonen hade han av sonhustrun Margareta fått höra att Karlsson skulle ha blivit illa slagen av Johansson. När vittnet nästa morgon gått för att besöka Karlsson var han fullt redig men svag och medtagen av misshandeln. När han fått klart för sig att det var Johansson som misshandlat Karlsson lämnade han sitt arbete och flyttade därifrån. Sedan Johansson blivit satt i häktet hade vittnet blivit hotad med stryk av svärsonen Erik August Sandström.

Protokollet vidkändes och vittnena fick 22 kronor och 80 öre resp. 25 kronor och 80 öre för sin inställelse, att ur allmänna medel förskjutas.

Avlidne Karlssons minderåriga barn blev nu kallade och erinrades att enbart hålla sig till sanningen, varvid de berättade:

Anna Vilhelmina återupprepade vad som förut sagts om misshandeln.

Nils Petter, i huvudsakliga delar lika med sin syster.

Protokollet upprepat och godkänt. På begäran av modern tillerkändes barnen gottgörelse för deras inställelse med tillhoppa 24 kronor, att av allmänna medel förskottsvis utgivas.

Med förmälan att hon och hennes oförsörjda barn skulle komma att sakna medel till sin utkomst, anhöll änkan att Johansson borde vidkännas och till dem som skadestånd utgiva ett belopp av ettusen kronor och till vilket pastor skulle upprätta fördelning.

Parterna å ömse sidor överlämnade nu målet i befintligt skick till domstolens prövning och avgörande, åklagaren under påstående om ansvar å Erik Johan Johansson för dråp och förpliktade honom att återgälda ersättningar till vittnen och i målet hörda personer samt även ersätta kostnaden för den rättsmedicinska undersökningen av Karlssons kropp. Johansson ville inte medgiva vittnenas berättelser till fullo ej heller i allt vad doktor Wolfs utsago gällde.

Följande morgon skulle utslag meddelas i målet.

Den 31 juli

Utslag:

Här följer i originalhandlingen en lång upprepning av vad som tidigare sagts. Därefter: ”...alltså och då något skäl icke föreligger till antagande, att Viktor Karlsson genom annans än Erik Johan Johanssons handaverkan tillfogat de skador, som enligt vederbörande läkares utlåtande orsakat Karlssons död, prövar Härads Rätten, som finner Erik Johan Johansson på grund av de bindande liknelser och omständigheter, som mot honom förekommit, vara mot sitt nekande övertygad att hava genom uppsåtlig misshandel, som skett **av hastigt mod** och utan avsikt att dräpa, dödat Viktor Karlsson, under åberopande av 14 Kap. 5 § Strafflagen, rättvist döma honom, Erik Johan Johansson, att för omförmälda brott hållas till **straffarbete under sex år**”.

Obducentens slutrapport:

”att Karlsson ljugit döden av de svåra skador, som träffat huvudet, intygar jag på heder och samvete”.

Jokkmokk den 5 juni 1894

Th Wolf

Anm. Johanssons hustru, Gustava Johansdotter född 1836-04-04 i Överluleå, avled den 12 januari år 1900 i Edefors i obekant sjukdom, där hon även blev begravnen. Maken Erik Johan Johansson, avled den 2 januari 1910 i hjärnblödning. Begraven i Edefors.

Källa Landsarkivet i Härnösand

Bredsel i mars 1998

Börje Öhman

På en gratislänk på internet:

<http://www.foark.umu.se/folk/bd/>

Där finns 1890-års folkräkning.

Söker man på Norrbotten och församlingar, då hittar man följande:

Jokkmokks församling

Erik Johan Johansson f. 1841, Åbo, Kilkok

Gustafva Johansdotter f. 1836, Kilkok

Edla Kristina f. 1869, Kilkok

Anna Augusta f. 1872, Kilkok

Nils Otto f. 1875, Kilkok

Maria Erika f. 1878, Kilkok

Johan Erik Eriksson f. 1865, Kilkok

Johanna Margreta Nilsdotter f. 1870, Kilkok

Erik Johan (Parling) Fält f. 1862, Dräng, Kilkok

Viktor Karlsson f. 1837, Åbo, Kilkok
Kajsa Maglena Israelsdotter f. 1857, Kilkok

Johan Adolf f. 1872, Kilkok

Axel Alexander f. 1875, Kilkok

Emma Sofia f. 1880, Kilkok

Anna Wilhelmina f. 1881, Kilkok

Nils Petter f. 1884, Kilkok

Gustaf Erik f. 1885, Kilkok

Brita Amanda f. 1887, Kilkok

Johan Ludvig f. 1889, Kilkok

Erik Magnus Karlsson f. 1864,

Jordbruksarbetare, Kilkok

Anna Kajsa Lundqvist f. 1864, Kilkok

Anna Kristina f. 1890, Kilkok

Ingrid Kajsa Israelsdotter f. 1861,

Inhyses, Kilkok

Johan Alfred f. 1882, Kilkok

Anna Katarina f. 1885, Kilkok

Brita Charlotta f. 1890, Kilkok

Litt : C.

År 1894 den 3 juni förrättades efter förordnande av Konungens Befallningshavande i Norrbottens län besikning och liköppning i rättsmedicinsk form å döda kroppen av Åboen Viktor Karlsson i Kilkoks by av Jokkmokks socken. Förrättningen verkställdes av undertecknad i Jokkmokks sockens bårhus i närvaro av t.f. Kronolänsmannen J E Viklund, den förre vid protokollet. Likets identitet intygades av de båda närvarande. Luftens tempaertur har under sista veckan växlat mellan 0 och + 10 grader C.

Species fakta.

En av t.f. Kronolänsmannen J Norlen till Konungens Befallningshavande i länet inlämnad skrivelse upplyser, att den döde Karlsson den 23 maj på morgonen, efter ordväxling med sin granne, åboen Erik Johan Johansson, av denne senare tilldelats tre slag i Huvudet med en s.k. timmervreda av ungefär fyra alnars längd och två å tre tums diameter; att Karlsson efter våldet avsvimmat och under flytning av blod och vätska ur högra örat legat sjuk till den 27 samma månad, då han under svåra plågor avlidit.

A. Yttre besiktning.

1. Det på obduktionsbordet upplagda nakna liket har måttligt hull och svag muskulatur.
2. Allmänna hudfärgen blek.
3. Likstelhet kvarstående i båda benens knä-och fotleder samt delvis i käkleden.
4. På kroppens baksida rödvioletta partier, som vid insnitt visa sig bero på blodfyllnad i hudkärlen.
5. I huvudets medellinje, strax under hårfäster, finnes ett 3 centimeter långt med sårskorpa belagt krossår med ojämna kanter och varinfiltrerad botten.
6. Ögonen halvöppna, bindehinnorna bleka.
7. Högra hörselgångens vägg belagd med ett tunt lager av en tämligen tjockflytande, gulaktigt här och där blodblandad vätska.
8. Näsöppningarna fria.
9. Munnan halvöppen, läpparnas fria ränder täckta av en intorkad, smutsgrå massa.
10. Halsen av vanlig rörlighet. Å högra sidan av densamma förter huden i en flathands-stor utsträckning en rödviolet färgning, som vid insnitt visar sig härröra av ytlig kärlfyllnad. I övre kanten av detta parti är överhuden på ett .....stora fläckar avlossad och intorkad.
11. Bröstkorgen välbildad, utan skada.
12. Buken grönaktigt missfärgad, ej uppdriven.
13. Könsorganen utan anmärkning.
14. Rumpöppningen fri.
15. På mitten av högra överarmens utsida visar huden i en barnhands utsträckning en blågul färgton och vid insnitt på detta ställe är underhudsbindväven blodinfiltrerad.
16. Högra handens ryggside ansvald och blågrönt missfärgad och även här finnes blodutådring i underhudsbindväven.
17. Benen utan anmärkning.
18. Förutom de hittills beskrivna kroppsskadorna inga tecken till yttre våld.

B. Inre besiktning.

19. Huvudsvålens insida har på högra sidan motsvarande högra tinningsmuskeln ett tvåkronestort mörkblått parti och vid insnitt däri befinnes vävnaden vara bloddränkt. Å övriga ställen är huvudskålens insida blek.
20. Vid bortdisikrering av högra tinningsmuskeln, vars övre två tredjedelar äro rikligt bloddränkta, finnes i tinningsbenets ..... en vertikalt löpande spricka, som sträcker sig från hörselgången 8 centimeter uppåt skallen, vilken spricka i sin övre ända är förenad med en horisontellt löpande sådan av 2 centimeters längd. Från hörselgången och halvvägs uppåt skallen har den nämnda vertikala sprickan tämligen rätlinjigt förlopp, men visar sedan zig-zag-form.
21. Den avsågade delen av skallen är symetrisk och av vanlig tjocklek. Den i föregående punkt omtalade horisontella sprickan visar sig på skallens insida av en längd av ungefär 5 centimeter.
22. Hårda hjärnhinnan av vanlig tjocklek. Den har på sin utsida i hela utsträckningen av den nämnda sprickan en beläggning av lösa med hinnan tämligen intimt förenade blodlevrar, och är i den del, som motsvarar det raka förloppet av den i fjälldelen ? av tinningsbenet befintlige sprickan, söndertrasad med kanterna bloddränkta.
23. I långa blodledaren en ringa del svartrött flytande blod och en avfärgad .... lever.

24. Under hårda hinnan finnes vid högra hjärnhalvans konvexitet en ganska ansenlig beläggning av mörkfärgat tämligen tjockflytande blod, med några smärre blodlever.
25. Mjuka hjärnhinnan å hjärnans buktade yta tunn; dess blodkärl starkt fyllda, bildande finmaskiga nät å vindlarna.
26. I tinningsloben å högra sidan motsvarande det under nr 22 omnämnda söndertrasade partiet av hårda hinnan finnes en subitanförlust i hjärnmassan av en liten hasselnöts omfång och denna hålighet utfylles av mörkt, levrat blod.
27. Den högra hjärnhalvan företer på dess passala yta en beläggning av flytande blod.
28. Även i mjuka hjärnhinnans .....å basen ett tunt lager av utådrat blod.
29. Hjärnmassan, utom i trakten av den nämnda hasselnötsstora håligheten, blek utan anmärkningsvärda förändringar.
30. I den mellersta hjärngropen på höger sida finnes ymnigt med utådrat dels levrade, dels flytande blod.
31. Den under 20 omtalade sprickan i tinningsbenets fjälldel fortsätter sig på skallens bas i båge över samma bens klippdel och går så nedåt på nackbenets sidodelar till stora nackhållet.
32. Trumhållans tak och den tunna delen av övre ytan av tinningsbenets klippdel är stjärnformigt splittrad.
33. Hela trumhållan utfylld av mörkt blod och trumhinnan genombruten.
34. Bukhållan utan innehåll; bukhinnan grönaktigt missfärgad, utan beläggning.
35. Den i läge öppnade luftstrupen företer intet anmärkningsvärt.
36. Svalgets och matstrupens slemhinna blek, struphuvudets slemhinna likaså.
37. I vardera lungsäcken omkring 300 kubikcentimeter brunaktig, klar vätska. Den högra lungan fri, den vänstra fastväxt vid bröstkorgsväggen och mellangärdet med lösa bindvävsadheranser. Hjärtäcken glatt och glänsande.
38. I hjärtats båda avdelningar svartrött, flytande blod jämte svartröda blodlever; i vänstra kammaren är blodhalten något större än i högra.
39. Hjärtat av normal storlek, känns något slapp. .... och mynningar friska, hjärtkötet har en grådaskig färg.
40. Högra lungans serösa överdrag glatt och glänsande, koduveröst missfärgat, kanterna något avrundade. Övre loben luftförande, de nedre något atelsblatiska. Vid insnitt i övre loben framkommer en starkt skummande mörkröd tunnflytande vätska och ur de överskurna luftrören varblandat slem.
41. Den vänstar lungan företer i huvudsak samma förhållande som den högra.
42. Mjälten av vanlig storlek, slapp, vävnaden brunviolett och sönderfallande.
43. Njurarna av normal storlek visa kadaverösa förändringar.
44. Levern av vanlig storlek företer intet abnormt.
45. I blåsan ungefär 300 kubikcentimeter klar urin; slemhinnan blek.
46. I magsäcken omkring 150 kubikcentimeter gråbrun vällingstjock vätska; slemhinnan förtjockad med här och där livlig blodinjektion.
47. I tunntarmen gas och obetydligt gulaktigt halvflytande innehåll.
48. I tjocktarmen gas och några fasta träck-klumpar.
49. För övrigt intet att anmärka.

Sålunda befunnet, sanningsenligt dikterat, uppläst och justerat, intygar

Th. Wolf

Att alla kaviteter blivit öppnade och protokollet under förrättingens gång av obducenten dikterat, intygar

John Norlen

Av vad under förrättingen förekommit får jag avgiva följande

Utlåtande:

att Karlsson ljugit döden av de svåra skador, som träffat huvudet /19,20,21,22,24,25,26,27,28,30,31,32,33/ vilket jag på heder och samvete intygar

Jokkmokk den 5 juni 1894

Th. Wolf

e. prov.läkare

E.S. ?

Litt : B.**Prästbetyg för häktade Åbon Erik Johan Johansson.**

Levnadsomständigheter före ankomsten till fängelset.

Åbon Erik Johan Johansson föddes år 1841 den 23 juni i Kilkok by av Jokkmokks socken och härad i Norrb. län

Föräldrar: Hemmansägaren i Kilkok Johan Eriksson, död i Kilkok den 3 nov. 1885 och hustrun Brita Stina Jakobsdotter, död i Kilkok den 16 mars 1890.

Den häktade har erhållit en efter ortens förhållanden god uppfostran och har av vad som kan synas i kyrkoböckerna varit först åbo i Kilkok, därefter krononybyggare i Keita och därpå åter åbo i Kilkok. Första gången någon anteckning gjorts om hans nattvardsgång var den 25 mars 1858 och sista gången den 18 febr. 1891.

Han är sedan 1864 gift med Gustava Johansdotter och har med henne fem nu levande barn, sonen Johan Erik Eriksson, gift med Johanna Margareta Nilsson och kyrko- och mantalsskriven i Kilkok, dottern Edla Kristina nu gift och boende i Edsforss församling, samt hemmavarande barnen Anna Augusta, Nils Otto och Maria Erika.

Har varit och är mantalsskriven i Jokkmokks församling.

Åtnjuter medborgerligt förtroende.

Läser försvarligt innantill och har försvarlig kristendomskunskap.

Jokkmokks församling av Norrbottens län i Pastors-Expeditionen den 18 juni 1894, intygar

Hj. Fjällström
v. P

Bil. Förteckning.

Att avlidne Åbon Viktor Karlsson i Kilkok av denna församling efterlämnar följande omyndiga barn:

I förra giftet:	Axel Alexander	född den 18 juli 1875
I senare giftet:		
Hustrun före äktenskapet:	Emma Sofia	född den 5 okt. 1880
	Anna Vilhelmina	född den 4 dec. 1881
	Nils Petter	född den 1 jan 1884
Makarnas barn:	Gustaf Erik	född den 27 mars 1885
	Brita Amanda	född den 16 jan. 1887
	Johan Ludvig	född den 16 juni 1889
	Hilda Augusta	född den 11 okt. 1891
	August	född den 26 apr. 1893

Intyges härmed

Jokkmokks Församling av Norrbottens län i Pastors-Expeditionen den 30 juli 1894.

Hj. Fjällström
v. pastor.

Emigrantforskning

Emigrantforskning via Ancestry

I forskargrottan finns numera Ancestry.se installerat. Där kan man söka efter emigranter. Från Norrbotten skedde utvandringen ofta lite senare än i övriga Sverige. Därigenom blir det vanligtvis lättare att ta reda på vad som hände i det nya landet.

Några bra tips till att börja med är att beställa bouppteckning efter någon släkting i Sverige som avled efter att emigranten rest. De som reste var oftast ganska unga, och när föräldrar eller hemmavarande syskon dog skulle ju emigranterna också ha del av arvet. Där kan finnas ledtrådar till vart de tog vägen. Ibland kan det finnas väldigt bra uppgifter om exakt var emigranten bor i USA. Gäller det en kvinna som utvandrat kan man där få hennes namn som gift och ibland mannens namn. Kanske finns det brev och fotografier i slakten. Där finns ofta uppgifter om vilka orter emigranterna tog sig till i det nya landet.

Ancestry har bland annat folkräkningarna utlagda. Folkräkningarna hölls vart tionde år och där kan man hitta var personer bodde, familjemedlemmar samt ungefärlig ålder på medlemmarna i hushållet. Deras yrken står också med, åtminstone i de senare folkräkningarna.

Man kan hitta uppgifter om födelse, vigsel och död, ibland kan man hitta dödsannonser. I USA är ofta dödsannonser väldigt utförliga, där står var personen bodde, make/maka, dennes barn med respektive partners, barnbarn, föräldrar samt syskon. Om dödsannonsen inte är alltför gammal kan man bland barnen till den avlidne hitta namnet på någon nu levande släkting. Det är då möjligt att hitta den personen via ”White Pages” – en motsvarighet till Eniro.

REGISTRATION CARD

NAME: Zakarias Sandstrom

ORDER NUMBER: 4165

HOME ADDRESS: Waterman Hills Wash

AGE IN YEARS: 36

DATE OF BIRTH: May 17, 1882

RACE: White

U. S. CITIZEN: U.S. CITIZEN

PRESENT OCCUPATION: Labourer

EMPLOYER'S NAME: Myself

NEAREST RELATIVE: John Sarron (friend)

I AFFIRM THAT I HAVE VERIFIED ABOVE ANSWERS AND THAT THEY ARE TRUE

P. M. G. O. Zakarias Sandstrom

Många män registrerade sig för militärtjänst. De skrev på ett sk draft card. Att de blev registrerade betydde inte att de faktiskt deltog i något krig.

Dessa draft cards kan man ibland hitta på Ancestry. Där står födelsedata, ens yrke och bostadsort samt närmaste anhörig i USA.

När man t ex hittat en person man söker i folkräkningen (Census) 1910 kan man söka denne i följande folkräkningar, alltså 1920-30-40 års.

Zakarias Sandström draft card är ett exempel på hur ett registreringskort till militären såg ut. Där finns lite fakta om personen. Där finns även hans egna underskrift.

Gifter sig personen kan man hitta denne i vigselcertifikaten (Marriage Certificate) . Får denne barn kan man hitta barnen i födelsecertifikaten. När personen dör finns han i dödsregistret (Social Security Death Index).

Exempel på hur ett vigselbevis kan se ut. Där står när och var de gifter sig, vem som viger dem och bröllopsvittnen.

Det finns möjlighet att beställa ett döds-certifikat för någon som dött. Döds-certifikaten beskriver exakt vilken sjukdom en människa dött av, eller om det är en olycka – vad som orsakat den. Detta dokument kan vara väldigt utförligt skrivet där man även får reda på en hel del fakta om personen och dennes maka/make.

Ett döds-certifikat på Carl Walfrid Hedman. Det står att han var född i Wistbacka, Sverige och namnet på föräldrarna står där. Hans frus namn finns också med liksom vilket jobb han hade (skogsarbetare). Var han bodde, var han dog och vad han dog av. Han dog av "inre skador i bröstet" efter att ha fått en rullande stock över sig. Det är ju väldigt intressant att få sådana fakta! Det står vem som lämnat uppgifterna om honom och på vilken kyrkogård han är begravd. Ett mycket intressant dokument som ger en massa fakta.

Detta kostar ofta en slant om man inte har turen att hitta någon frivillig släktforskare i USA som hjälper en att få tag i det. Det finns många hjälpsamma släktforskare i USA som gärna hjälper till med dokument därifrån. Även en del bibliotek kan hjälpa till med olika dokument som kan vara av intresse.

På internet finns en sida som heter "Find a Grave" (hitta en grav). Där kan man hitta gravstenar som någon frivillig fotograferat. Självt har jag lyckats hitta några gravstenar där släktingar vilar.

Nämns kan även att det finns en helt gratis söktjänst på internet <https://familysearch.org/> där man också kan söka emigranter. Där finns inte lika mycket information som på Ancestry, men man utökar hela tiden mängden dokument.

Här har jag skrivit om släktforskning i USA. Många har också släktingar som

utvandrat till Kanada. Tyvärr är Kanada väldigt svårt att forska i eftersom de har väldigt stränga sekretessregler. Sista folkräkningen som ligger utlagd på Ancestry är för år 1911. Däremot är det möjligt att hitta dokument som visar skattelängder i Kanada för senare år. Även dödsannonser kan sökas på Ancestry för människor som avlidit i Kanada.

Margaretha Johansson

Ett foto av Alvina Rosander, född i Vistbäcken och Johan Larsson född i Sikfors. De emigrerade för över hundra år sedan till staten Washington. Här ses de med barnen Walden och Frances på sin farm. Johan byggde hus och ladugård tillsammans med en annan svensk man.

Bilden på Johan (John) Rosanders grav är ett exempel på att man kan hitta bilder av döda släktingars gravstenar på nätet.

William K. Pearson

Funeral for William K. Pearson, 624 NW Sumner St., will be at 11 a.m. Monday in the Killingsworth Little Chapel of the Chimes.

Mr. Pearson, who was 64, died at his home on Thursday. He was born on Dec. 10, 1908, in Sweden and had lived in the Portland area since 1933.

Survivors include his wife, Esther; sons, John B., Portland, Bill I., Gladstone and Robert Nelson, Hoquiam, Wash.; daughter, Mrs. Lila D. Saxon, Portland; brother, John of Hoquiam, Wash.; sisters, Lillian Coleman and Viola Conn, both of Portland, and 13 grandchildren.

Interment will be in the Cherry Grove Cemetery, Cherry Grove.

William Knut Pearson var en Älvsbybo som också emigrerade för över hundra år sedan. Det är ett exempel på att dödsrunor kan innehålla en hel del information (om man t ex vill hitta levande släktingar).

Gamla Fotografier

Svar på frågor sen föregående Byablad.

I föregående nummer frågade vi efter årtal när Thor Selbergs uthus revs?
Thor Selbergs affär låg, där Kondradsparken ligger idag och uthusen låg intill affären.
Vi har fått svar: Rivningen påbörjades 1956.

Bilden här var från 1955.

Bilden t.h.

Damen till höger på kortet är Maria
Johanna Stridman f. 1860 i Korsträsk,
Gift 1882 med Johan Edvard Grönlund
f.1861 i Fleviken.

Vi frågade vem som stod vid hennes sida?

Det är: Sara Josefina Johansdotter/
Stridman f. 1851 i Korsträsk,
Död 1917 i Hällan,
Gift 1872 med Olof Vikman.

Gamla Fotografier Efterlysning.

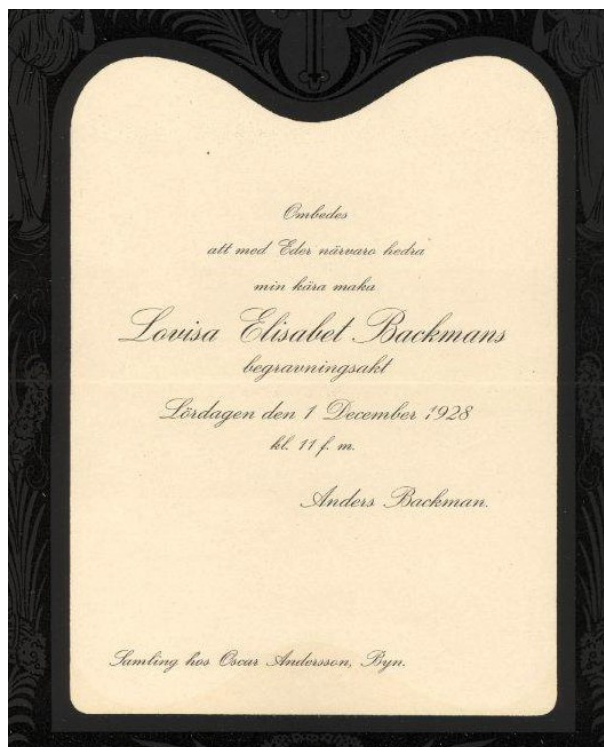

Vi har två gamla inbjudningskort till
begravningar.

Vi efterlyser dödsannonserna till
dessa??

Finns det någon som har dessa i sina
ägor så vill vi låna och skanna in för att
lägga in i en nyutgåva CD med gamla
dödsannonser.

Har ni gamla dödsannonser vill vi låna
och skanna dem för att få med dem i den
nya CD.n.

Känner någon igen personerna på dessa porträtt?

Älvsbyns kyrka i vinterskrud.

Vilka är dessa herrar?

Kyrkstugor med kyrkan i bakgrunden. Med tanke på Kyrkans 200-års jubileum. Visst är det glädjande att en sån här bild är bevarad för eftervärlden?

Har Ni gamla intressanta bilder?

Kom med dem, så får vi låna och skanna in dem!

Gör ett besök i vår *Forskarhörna*, vi behöver **Din hjälp** med att identifiera bilder!

Bilderna finns också på vår hemsida.

www.byn.panatet.se

DNA i Släktforskningen

Den 17 mars kl 14.00 i

Församlingsgården vid kyrkan i Boden

Peter Sjölund,

ordförande i Härnösands släktforskarförening,

föreläser om denna nya spännande teknik

som kan hjälpa till att hitta släktingar och spåra anfäder

tio-tusentals år tillbaka i tiden.

Vi bjuder även in forskarföreningarna

från Älvsbyn, Kalix och Luleå, samt

allmänheten till denna föreläsning.

Varmt välkomna!